

Jacek Drogosz

Informacja naukowa w Głównej Bibliotece Lekarskiej im. prof. Stanisława Konopki w Warszawie

Forum Bibliotek Medycznych 1/1, 469-471

2008

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

INFORMACJA NAUKOWA W GŁÓWNEJ BIBLIOTECE LEKARSKIEJ IM. PROF. STANISŁAWA KONOPKI W WARSZAWIE

Od początku istnienia Główna Biblioteka Lekarska dążyła do zapewnienia swym użytkownikom informacji o piśmiennictwie medycznym – polskim i zagranicznym. Przez długie lata pełniła ona funkcję Centralnej Biblioteki Medycyny, co nakładało na nią dodatkowe obowiązki, m.in. w zakresie informacji o piśmiennictwie medycznym czy sposobach klasyfikacji dokumentów.

Działalność informacyjna GBL ma bardzo bogatą historię. Różne były jej przejawy: tworzenie *Polskiej Bibliografii Lekarskiej* opracowanie *Słownika hasel z dziedziny medycyny i nauk pokrewnych*, publikacje informacyjne wydawane przez bibliotekę, łączność ze światowymi bazami danych od początku lat 70., udostępnianie bibliograficznych i katalogowych baz danych na stronie WWW.

Historia działalności informacyjnej GBL była tematem niejednego wystąpienia na ogólnopolskich konferencjach czy publikacji. Zainteresowanych szczegółowo tą tematyką odsyłam do artykułów zamieszczonych w *Biuletynie GBL* nr 351 (Zofia P o w i d e ł: *Działalność informacyjna GBL*), 362 (Edward P i g o Ń: *Wykorzystanie internetu w działalności Główniej Biblioteki Lekarskiej*) i 363 (Zofia P o w i d e ł, Ewa W ł o s t o w s k a: *Opracowanie rzeczowe w Główniej Bibliotece Lekarskiej i w bibliotekach medycznych*). W swej wypowiedzi chciałbym jedynie krótko nakreślić aktualne problemy informacji naukowej w GBL.

Na bieżąco uzupełniana jest baza *Polskiej Bibliografii Lekarskiej* oraz prowadzony *Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych w polskich bibliotekach medycznych*, będą one jednak tematem odrębnych wystąpień.

Przygotowywanie zestawień tematycznych z zakresu nauk medycznych – to jedna z usług świadczonych przez GBL. Zapotrzebowanie na tego typu usługi rośnie. W roku 1999 wpłynęło ponad 1800 zamówień na zestawienia, w 2002 r. – ponad 2200. Zestawienia realizowane były zarówno na podstawie PBL jak i baz obcych w stosunku ok. 1:1.

Stale uzupełniana jest baza BIOGRAM – system informacji biograficznej.

Pracownia Języków Informacyjnych w sposób ciągły prowadzi prace nad Tezaurusem Medycznym. Polski tezaurus porównuje się z kartotekami MeSH, dokonując przekładów nowych i zmienionych deskryptorów na język polski. Przetłumaczone deskryptory poddawane są kilkukrotnej korekcie. Czynność ta jest utrudniona ze względu na brak najnowszych słowników fachowych. Duże znaczenie

ma jednak fakt, że w Zakładzie Naukowej Informacji Medycznej zatrudnieni są absolwenci takich kierunków jak medycyna, farmacja, biologia czy weterynaria, którzy pełnią rolę bibliotekarzy dziedzinowych, co znacznie usprawnia działalność informacyjną.

W ciągu ostatnich lat prowadzono stale analizę bibliometryczną polskiego piśmiennictwa medycznego. Były to publikacje pochodzące z Akademii Medycznych i instytutów, zamieszczane w czasopismach o Impact Factor wyższym od zera. Corocznie opracowywano raporty dla instytucji, które nadsyłały dane, obejmujące część statystyczną oraz część bibliometryczną, w której obliczano sumaryczny i całkowity Impact Factor oraz wskaźnik *A prestiżu publikacji dla poszczególnych placówek. Należy zaznaczyć, że w roku 2002 nie wszystkie uczelnie przesłały dane do analizy, w związku z czym analizy za rok 1999 nie ukończono.

W latach 2000-2001 na zlecenie czasopisma *Kardiologia Polska* wyszukano cytowania 85 polskich kardiologów i 1140 ich artykułów za lata 1988-1995.

Analiza bibliometryczna prowadzona była również w Pracowni Kserograficznej Zakładu Wydawnictw i Usług Reprograficznych, gdzie na podstawie kopiowanych czasopism analizowano ich poczytność – na potrzeby wewnętrzne GBL.

Ważną formą upowszechniania zagadnień naukowej informacji medycznej były referaty, jakie Pracownicy Głównej Biblioteki Lekarskiej przygotowywali na ogólnopolskie konferencje – organizowane głównie dla środowiska bibliotekarstwa medycznego. Prowadzone były szkolenia dotyczące obsługi medycznych baz danych – zarówno wewnętrzne (pracowników GBL) jak i przeznaczone dla osób spoza biblioteki.

W roku 2002 utworzone zostało w GBL informatorium. Jego pracownicy zostali odpowiednio przeszkoleni przez pracowników ZNIM w celu świadczenia pomocy użytkownikom w zakresie korzystania z dostępnych informacji (katalogi, bazy danych, zasoby internetowe).

Warto wspomnieć o stronie WWW GBL, która m.in. umożliwia dostęp online do różnych baz danych i innych zasobów informacyjnych biblioteki. Odsyłacz „Linki” pozwala dotrzeć do zasobów internetowych związanych z informacją medyczną.

Należy wspomnieć też na zakończenie o *Biuletynie GBL*, który pełni ważną rolę w działalności informacyjnej biblioteki. Biorąc pod uwagę wysokie koszty druku i coraz większe upowszechnienie internetu, będzie on wydawany tylko w wersji elektronicznej (podobnie jest wydawany biuletyn głównej biblioteki medycznej na Słowacji). Poza korzyściami ekonomicznymi, taka forma publikacji czasopisma przyniesie również inne pozytywne efekty: większe upowszechnienie czasopisma (nie tylko w środowisku bibliotekarstwa medycznego i nie tylko w Polsce), lepszą jakość ilustracji (możliwość publikacji w kolorze), zmniejszenie opóźnień w publikowaniu, większą aktualność informacji. Dużą korzyścią dla bibliotek medycznych będzie bezpłatny dostęp do publikacji.

Bibliografia

P i g o ń Edward: Wykorzystanie internetu w działalności Głównej Biblioteki Lekarskiej. *Biuletyn GBL* 2000 nr 362 s. 93-97

P o w i d e ł Zofia: Działalność informacyjna GBL. *Biuletyn GBL* 1995 nr 351 s. 49-54

P o w i d e ł Zofia, W ł o s t o w s k a Ewa: Opracowanie rzeczowe w Głównej Bibliotece Lekarskiej i w bibliotekach medycznych. *Biuletyn GBL* 2000 nr 363 s. 5-12

S p r a w o z d a n i a roczne Zakładu Naukowej Informacji Medycznej GBL za lata 1999-2002

Mgr Barbara Bugalska
Warszawa – IMDiK PAN

DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA BIBLIOTEKI INSTYTUTU MEDYCZYNY DOŚWIADCZALNEJ I KLINICZNEJ POLSKIEJ AKADEMII NAUK

Biblioteki instytucji naukowych realizują swoje cele i zadania w określonym środowisku informacyjnym. Wielkość tych bibliotek jest uzależniona od potrzeb czytelniczych. Istnieją biblioteki małe z niewielkim księgozbiorem i jednoosobową obsadą i biblioteki duże, posiadające wielotysięczny księgozbiór i liczny personel.

Przedmiotem tego wystąpienia jest działalność informacyjna biblioteki średniej, będącej przede wszystkim źródłem informacji i instrumentem pracy badawczej i klinicznej dla własnego instytutu. Aktywność instytutu i kierunki badań, wyznaczają charakter, tematykę gromadzonych zbiorów i krąg jej użytkowników.

Instytut położony jest w Kampusie „Ochota”. Główną siedzibą Instytutu są 2 budynki mieszczące laboratoria medyczne, bibliotekę, budynki administracyjne z salami konferencyjnymi i zwierzętarnię.

W Instytucie zatrudnionych jest 159 pracowników naukowych, zajmujących się badaniami podstawowymi i klinicznymi w dziedzinach: endokrynologii, fizjologii i neurofizjologii, neurochemii, neuropatologii i transplantologii eksperymentalnej oraz biologii komórki na poziomie ultrastrukturalnym, immunocytochemicznym i histochemicznym. W 1996 roku, po oddaniu nowego gmachu Instytutu, Biblioteka zyskała własne pomieszczenia, czytelnię na 16 miejsc, pokoje biurowe oraz 3 pomieszczenia magazynowe. Przy czytelni znajduje się sala konferencyjna z nowoczesnym sprzętem audiowizualnym. Każdy pracownik Biblioteki ma do dyspozycji własny komputer. Posiadamy skaner, ale bez połączenia sieciowego, a także 2 nowoczesne drukarki laserowe. W Bibliotece znajduje się kserograf uruchamiany kartą elektroniczną, który został wydzierżawiony od firmy Toshiba.